

1 Asia

1. Jatkoselvitykseen ryhtyminen yrityskaupassa DNA Oy / Digi TV Plus Oy

2 Asian vireilletulo

2. Kilpailu- ja kuluttajavirastolle on 22.5.2013 ilmoitettu järjestely, jossa DNA Oy hankkii yksinomaisen määräysvallan Digi TV Plus Oy:ssä.

3 Osapuolet ja niiden harjoittama liiketoiminta

3. **DNA** harjoittaa yleistä teletoimintaa ja tietojenkäsittelyliiketoimintaa. DNA:n liiketoiminta jakautuu kuluttaja- ja yritysliiketoimintaan. Kuluttajaliiketoiminta tarjoaa matkaviestin-, laajakaista- ja TV-palveluita kuluttaja-asiakkaille. DNA:n yritysliiketoiminta tarjoaa yrityksille suunnattuja kokonaisratkaisuja viestintäpalveluissa. DNA tarjoaa myös matkaviestin- ja maksutelevisiopalveluihin liittyviä päätelaitteita. Lisäksi DNA tarjoaa muille (tele)operaattoreille operaattoripalveluita (esimerkiksi tukkutuotteita).
4. **Digi TV Plus** (jatkossa "PlusTV") tarjoaa maksutelevisiopalveluja antenniverkossa kuluttaja- ja yritysasiakkaille.

4 Kilpailuoikeudellinen arviointi

5. Tässä päätöksessä esitetyt Kilpailu- ja kuluttajaviraston kannanotot ovat alustavia, eivätkä ne myöskään muodosta tyhjentävää luetteloa mahdollisista kilpailuongelmista. Tässä päätöksessä ei ole tarvetta ottaa lopullista kantaa relevanttien hyödykemarkkinoiden tai maantieteellisten markkinoiden määrittelyyn.

4.1 Yrityskauppasäännösten soveltuminen järjestelyyn

6. DNA-konsernin liikevaihto oli vuonna 2012 noin 770 miljoonaa euroa, ja se kertyi pääasiassa Suomesta. PlusTV:n liikevaihto vuonna 2012 oli noin 66 miljoonaa euroa, ja se kertyi kokonaisuudessaan Suomesta. Koska kilpailulaissa määritellyt liikevaihtorajat ylittyvät, järjestely kuuluu yrityskauppavontaa koskevien säännösten soveltamisalaan.

4.2 Relevantit markkinat, markkinoiden koko ja kilpailutilanne

4.2.1 Ilmoittajan näkemys vaikutuksenalaisista markkinoista

7. Ilmoittajan mukaan DNA:n ja PlusTV:n liiketoiminnoissa on osittaista päällekkäisyyttä. DNA tarjoaa maksutelevisio-, kaapelitelevisio-, laajakaista-, mobiililaajakaista- ja mobiilipalveluita. DNA:lla on Suomen laajuinen matkaviestinverkko sekä kiinteä verkko osassa Suomea. DNA tarjoaa TV- ja viih-

depalveluita pääasiallisesti kaapeliverkossa¹ ja omassa antenniverkossaan. DNA:lla on toimilupa antenniverkon VHF A, VHF B ja VHF C -taajuuksille, jotka käyttävät DVB-T2-tekniikkaa. PlusTV on maksutelevisiopalveluiden tarjoaja ja toimii näiden palveluiden jakelijana Digitan omistamassa antenniverkossa. PlusTV:llä ei ole omaa antenniverkkoa. Lisäksi DNA ja PlusTV hankkivat ohjelmapaketteja ja yksittäisiä kanavia kanavayhtiöiltä.

8. Ilmoittajan mukaan järjestelyn arvioinnin kannalta keskeisessä asemassa ovat maksutelevisiopalvelut. Järjestelyyn liittyvät myös maksukanavien hankinta sekä kaapelitelevisio-, laajakaista- ja mobiililaajakaistapalvelujen vähittäismyynti, joiden avulla maksutelevisiosisältöä voidaan välittää asiakkaille. Antennilähetyspalvelut, laajakaistapalvelut ja kaapelitelevisiopalvelut voidaan katsoa vertikaalisiksi markkinoiksi suhteessa maksutelevisiopalveluihin.

4.2.2 Maksutelevisiopalveluiden vähittäismyynti

9. Maksutelevisiopalveluiden vähittäismyyntiä voidaan ilmoittajan mukaan tarkastella valtakunnallisesti yhtenä kokonaisuutena. Maksutelevisiopalveluita voidaan tarjota vaihtoehtoisten jakelualustojen, kuten antennin, satelliitin, kaapelin ja laajakaistan (joko IPTV-palveluna tai Internet-TV-palveluna) välityksellä.
10. Ilmoittaja viittaa KKV:n aikaisempaan tapauskäytäntöön, jossa KKV on käsitellyt maksutelevisiopalveluja jakelukanavariippumattomasti ja eri jakelukanavia on tarkasteltu samoille markkinoille kuuluvana.² Ilmoittajan mukaan maksutelevisiopalveluiden tarjonnassa keskeisessä asemassa on tarjottavien palveluiden sisältö. Ilmoittajan näkemyksen mukaan kuluttajien kannalta jakelualustalla ei ole ratkaisevaa merkitystä ja erityisesti uudet jakelumuodot ovat saavuttaneet merkittävän aseman maksutelevisiopalveluiden myynnissä, ja tarjolla olevat maksutelevisiopalvelut ja niiden jakelureitit monipuolistuvat nopealla vauhdilla.
11. Ilmoittajan mukaan maksutelevisiopalvelujen vähittäismyyntin markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [150–250]³ miljoonaa euroa ja tilaajia oli yhteensä noin [600.000–700.000]. PlusTV:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [30–40] % ja DNA:n noin [10–20] %. Merkittävät kilpailijat ja näiden markkinaosuudet olivat seuraavat: TeliaSonera (noin [10–20] %), Elisa (noin [10–20] %), Canal Digital ([0–10] %), Viasat ([0–10] %), Maxivision ([0–10] %) ja muut kaapelitelevisiotoimijat (yhteensä [10–20] %).

¹ DNA tarjoaa kaapelitelevisiopalveluita omien kaapeliverkkojensa alueilla pääkaupunkiseudulla, Kuopiossa, Lahdessa, Lohjalla, Oulussa, Porissa, Raisiossa ja Raumalla.

² Kilpailuviraston päätös, 29.6.2010, Sanoma Oyj, Finda Oy, Oulun Puhelin Holding Oyj, PHP Liiketoiminta Oyj, DNA Oy, Welho-liiketoiminta, Dnro 360/14.00.10/2010; Kilpailuviraston päätös, 27.11.2008, TV4 AB / C More Group AB, Dnro 579/81/2008. Ensiksi mainitussa päätöksessä relevanttien markkinoiden määrittely on jätetty auki. Toisessa päätöksessä maksutelevisiomarkkinoita on käsitelty vain tukkumyyntin osalta.

³ Hakasulkeisiin merkityissä kohdissa tarkka tieto on poistettu liikesalaisuutena.

12. Ilmoittajan mukaan PlusTV ja DNA molemmat tarjoavat maksutelevisiopalveluita antenniverkossa, mutta niiden välillä ei ennen järjestelyä ole ollut läheistä kilpailusuhdetta. Tämä johtuu ensinnäkin siitä, että DNA tarjoaa palveluitaan merkittävästi pienemmällä alueella kuin PlusTV eikä DNA saavuta palveluissaan valtakunnallista peittoa. Ilmoittajan mukaan DNA ei ole näin ollen vaihtoehto PlusTV:n palveluille esimerkiksi haja-asutusalueilla, jotka ovat taas PlusTV:n kannalta keskeisiä.
13. Lisäksi DNA ja PlusTV toimivat antenniverkossa eri standardeilla, PlusTV DVB-T- ja DNA DVB-T2-standardilla, minkä johdosta näiden välillä ei ole läheistä kilpailuasetelmaa. DNA:lla ei ole myöskään vastaavaa kilpailukykyistä sisältötarjontaa antenniverkossa kuin PlusTV:llä. DNA:n VH- taajuuDET ja HD-lähettykset vaativat asiakkailta investointeja digibokseihin ja antenneihin, jotka pitää lisäksi suunnata vastaanottamaan DNA:n lähetyksiä. Tämän perusteella vaihtamiseen PlusTV:stä DNA:n palveluihin liittyy huomattavia vaihtamiskustannuksia eikä vaihtaminen ole myöskään DNA:n näillä hetkellä tarjoaman sisällön perusteella houkuttelevaa.
14. Ilmoittajan mukaan antenniverkon maksutelevisiopalvelujen vähittäismyyntin markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [50–100] miljoonaa euroa ja tilaajia oli yhteensä noin [200.000–300.000]. PlusTV:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [90–100] % ja DNA:n noin [1–10] %.
15. Ilmoittajan mukaan maksutelevisiopalveluiden valtakunnallisessa tarjonnassa antennille vaihtoehtoisia jakelureittejä ovat IPTV ja satelliitti sekä uudet, avoimen internetin kautta tarjottavat Internet-TV-palvelut. Nämä ovat kasvattaneet huomattavasti merkitystään ja näitä pystytään tarjoamaan hyvin laajalla alueella Suomessa ja myös haja-asutusalueilla.
16. Ilmoittajan mukaan IPTV eli Internet-protokollan kautta tapahtuva televisio-sisältöjen jakelu on ollut voimakkaassa kasvussa, ja sen odotetaan kasvavan edelleen. Ilmoittaja viittaa Viestintäviraston ja FiComin tilastoihin⁴, joiden mukaan IPTV:llä oli Suomessa 256 000 katsojaa vuoden 2012 lopussa, ja IPTV:n käyttö kasvoi vuodessa jopa noin 13 %. IPTV perustuu erityiseen IP Multicast -teknologiaan, missä palvelu rajoitetaan operaattorin oman access-verkon tilaajille. Siinä pystytään hallitsemaan tilaajayhteyden laatu siten, että tv-palvelut ovat broadcast-verkon tasoisia.
17. Ilmoittajan mukaan IPTV:n merkityksen kasvua edistää nopeiden laajakais-tayhteyksien lisääntyminen, minkä lisäksi IPTV:n kysyntää lisäävät sen kyky välittää HD-kanavia sekä sen ohella tarjottavat uudet palvelut, kuten muun muassa erilaiset tilausvideopalvelut ja verkkotallennuspalvelut.
18. Ilmoittajan mukaan suomalaisia erittäin merkittäviä IPTV-toimijoita ovat Elisa ja TeliaSonera, joiden IPTV-palvelut Elisa Viihde ja Sonera Viihde ovat

⁴ Ks. <https://www.viestintavirasto.fi/tietoatoimialasta/tilastot/televisio.html>,
http://www.ficom.fi/ajankohtaista/index_1.html?id=1367215741.html.

saatavissa erittäin laajasti. Elisalla ja TeliaSoneralla on merkittäviä määriä alueellisia valokuituverkkoja ja keskittimiä, jotka mahdollistavat IPTV-palvelujen tarjoamisen valtakunnallisesti. Muita IPTV-palveluntarjoajia ovat esimerkiksi AinaCom, Anvia, Finnet-yhtiöiden LumoTV paikallisten operaattoreiden kautta sekä Maxivision, joka on laajakaistaoperaattorista riippumaton IPTV-palvelu. DNA:lla ei ole tarjolla IPTV-tuotetta, vaan sen kaapeliverkon alueilla saatavissa oleva DNA Viihdytyskaista -tuote yhdistää kaapelin kautta tarjottavan laajakaistan, television ilmaiskanavat sekä ohjelmien verkkotallennusmahdollisuuden. Myöskään PlusTV ei tarjoa IPTV-palveluita.

19. Ilmoittajan mukaan valtakunnallisten IPTV-maksutelevisiopalvelujen vähittäismyynnin markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [10–30] miljoonaa euroa ja tilaajia oli yhteensä noin [40.000–70.000]. Ilmoittajan mukaan vuonna 2012 Elisan markkinaosuus oli noin [40–60] %, TeliaSoneran noin [30–50] %, Maxivisionin [alle 10] % ja muiden toimijoiden yhteensä [1–20] %.
20. Ilmoittajan mukaan Internet-TV-palvelut eli OTT-palvelut ja niiden käyttö ovat lisääntyneet erittäin merkittävästi viime aikoina. OTT on yleisnimitys kaikenlaisille videopalveluille, joita jaellaan julkisen internetin yli siten, että videopalvelun tuottajan ei tarvitse omistaa eikä toimittaa tilaajayhteyttä. Internet-TV-palvelut mahdollistavat niin elokuvien, sarjojen kuin urheilunkin tarjoamisen avoimen internetin kautta. Maksutelevisiomarkkinat ovat osin kokeneet ja ovat parhaillaan kokemassa muutosta, jossa kuluttajat katsovat sisältöä silloin kuin näille sopii valitsemillaan laitteilla, joita voivat perinteisen television ohella olla tietokone, älytelevisio, pelikonsolit sekä mobiililaitteet.
21. Ilmoittajan mukaan Internet-TV:n maksutelevisiopalvelujen vähittäismyynnin markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [1–10] miljoonaa euroa ja tilaajia oli yhteensä noin [20.000–70.000]. Internet-TV-palveluja ovat esimerkiksi MTV3:n Katsomo.fi ja Nelonen Median Ruutu.fi sekä tilausvideopalvelut kuten Netflix, Filmnet, HBO Nordic ja Viaplay.
22. Ilmoittajan mukaan myös satelliittijakelu on saatavissa mihin tahansa kotitalouteen valtakunnallisesti ja sen sisällöntarjonta on huomattavan laaja, jopa laajempi kuin kaapelitelevisiossa. Satelliitin välityksellä maksutelevisiopalveluita tarjoavat Suomessa Canal Digital ja Viasat.
23. Ilmoittajan mukaan DNA tarjoaa maksutelevisiopalveluita antenniverkon lisäksi kaapeliverkossa niillä alueilla, joilla sillä on oma kaapeliverkko. Ilmoittajan mukaan kaapeliverkon maksutelevisiopalveluiden vähittäismyynnin arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [50–100] miljoonaa euroa ja tilaajia oli noin [350.000–450.000]. DNA:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [30–40] % ja sen kilpailijoiden TeliaSoneran noin [20–40] %, Elisan noin [10–30] % sekä Anvian noin [1–10] %. PlusTV ei tarjoa maksutelevisiopalveluita kaapeliverkossa.

4.2.3 Maksutelevisiopalveluiden hankinta

24. Ilmoittajan mukaan maksutelevisiopalveluiden hankintamarkkinoilla jakelijat hankkivat kanavapaketteja ja kanavia televisiopalveluiden tukkumarkkina-toimijoilta eli kanavayhtiöiltä. Markkinoille kuuluvat myös yksittäiset kanavat joko sellaisenaan tai osana kanavapakettia. Tätä markkinaa käsitellään yrityskauppailmoituksessa yhtenä kokonaisuutena eikä jaotella erikseen esimerkiksi jakelualustan perusteella. Markkina sisältää sekä yksittäisten kanavien että kanavapakettien hankinnan maksutelevisiopalveluiden vähittäismyyntiä varten. Markkinalle kuuluu kaikki maksutelevisiosisältö (urheilu, elokuvat, sarjat jne.).
25. Ilmoittajan mukaan kanavapakettien tarjoamisessa Suomessa on kaksi merkittävää toimijaa. Nämä ovat Bonnier AB (MTV3 Total sekä MTV3 Sport-paketit ja C More -tarjonta) sekä Sanoma. Osapuolten arvion mukaan Bonnier on edelleen ylivoimainen markkinajohtaja maksullisten televisiopalveluiden tukkumarkkinoilla. Nämä kanavapaketit ovat käytännössä välttämättömiä jakeluoperaattoreille, jotta ne voivat ylipäänsä tarjota maksutelevisiopalveluita loppuasiakkaille. Merkittävimmät elokuva-, sarja- ja urheilu-oikeudet kuuluvat käytännössä näiden kahden toimijan kanavapaketteihin. Yrityskaupan osapuolten näkemyksen mukaan nyt suunnitellulla järjestelyllä ei ole vaikutusta tähän asetelmaan.
26. Ilmoittajan arvion mukaan markkinatoimijoiden markkinaosuudet maksutelevisiopalveluiden hankinnassa [...].

4.2.4 Televisiolähetyspalvelut

27. Ilmoittajan mukaan DNA:lla on oma antenniverkko ja kaapeliverkkoja. Antenniverkossa DNA:lla on toimilupa televisiokanavien välittämiseen DVB-T2-muodossa (SD ja HD) VHF A, VHF B ja VHF C -taajuuksilla. PlusTV hankkii lähetykskapasiteettia ja muita tähän liittyviä palveluita Digitalta ja tällöin on kyse SD-kanavien välittämisestä DVB-T -tekniikalla. DNA:n antenniverkon kattavuusalue on koko Etelä-Suomi sekä suurimmat asutuskeskukset ja niiden lähiympäristö. DNA:n antenniverkossa ainoana palveluoperaattorina toimii DNA.
28. Lisäksi DNA:lla on kaapelitelevisioverkot seuraavissa kunnissa: Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen, Lahti, Hollola, Heinola, Nastola, Orimattila, Asikkala, Kuopio, Siilinjärvi, Maaninka, Raisio, Naantali, Masku, Mynämäki, Nousiainen, Rusko, Rauma, Eura, Säskylä, Turku, Pori, Kankaanpää, Harjavalta, Ulvila, Nakkila, Lohja, Vihti, Karkkila, Nummi-Pusula, Oulu, Kempele, ja Muhos. Ilmoittajan mukaan kaapeliverkossa ei tarjota kuitenkaan vastavalla tavalla televisiolähetyspalveluita kuin antenniverkossa.
29. Ilmoittajan mukaan digitaalisten antenniverkon televisiolähetyspalveluiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [50–70] miljoonaa euroa. Ilmoittajan

mukaan DNA:n markkinaosuus oli noin [0–10] %. Digitan markkinaosuus oli noin [80–100] %.

4.2.5 Kaapelitelevisiopalvelut

30. Ilmoittajan mukaan kaapelitelevisiopalveluja tarjotaan kuluttajille kiinteiden kaapelitelevisioverkkojen välityksellä. Kaapelitelevisiopalveluilla tarkoitetaan käytännössä asiakkaille tarjottavia kaapelitelevisioliittymiä ja vapaasti vastaanotettavaa televisiosisältöä. Kaapeliverkkoja on esimerkiksi DNA:lla, TeliaSoneralla, Elisalla ja paikallisilla Finnet-yhtiöillä. Kaapelitelevisiotoiminta on KKV:n ja Viestintäviraston päätöskäytännön perusteella lähtökohtaisesti luonteeltaan alueellista, koska se rajoittuu verkon kattamalle alueelle.
31. Ilmoittajan mukaan alueelliset kaapelitelevisioverkot kohtaavat kilpailupainetta kaikilta niiltä jakelutekniikoilta, jotka ovat saatavilla samalla alueella. Valokuituverkkojen rooli televisiopalveluiden tarjonnassa on kasvanut ja jatkossa kasvaa edelleen. Käytännössä kaikilla valokuituverkon haltijoilla on mahdollisuus aloittaa televisiopalveluiden tarjonta melko vähäisin investoinnein.
32. Ilmoittajan mukaan kaapelitelevisiopalveluiden markkinoiden arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [30–60] miljoonaa euroa ja kaapelitelevisiopalveluiden piirissä oli noin [1,3–1,4] miljoonaa kotitaloutta. Kaapelitelevisiopalveluissa DNA:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [30–50] % ja merkittävimpien kilpailijoiden TeliaSoneran noin [20–40] %, Elisan noin [10–30] % ja Anvian noin [1–20] %. PlusTV:llä ei ole kaapelitelevisioverkkoja eivätkä PlusTV:n kanavapaketit ole saatavilla kaapelitelevisioverkoissa. Osapuolilla ei siten ole päällekkäistä toimintaa kaapelitelevisiopalveluissa.

4.2.6 Laajakaistapalvelut kuluttajille

33. Ilmoittaja viittaa Kilpailuviraston aikaisempaan tapauskäytäntöön jossa virasto on käsitellyt laajakaistapalveluihin liittyvien tuote- ja maantieteellisten markkinoiden määrittelyä. Merkityksellisten tuotemarkkinoiden on katsottu olleen kuluttaja-asiakkaille tarjottavat laajakaistaliittymien markkinat. Markkinat voidaan jaotella kiinteän verkon laajakaistapalveluihin ja mobiililaajakaistapalveluihin. Markkinoiden maantieteellinen laajuus on ilmoittajan mukaan ensisijaisesti valtakunnallinen.
34. Kiinteän verkon laajakaistapalvelujen markkinaan kuuluvat tekniikkariippumattomasti kaikki liittymätyypit niiden nopeudesta riippumatta. Markkina koostuu muun muassa kiinteän puhelinverkon ADSL-tekniikkaan, kaapelimodeemitekniikkaan ja valokuitutekniikkaan perustuvista laajakaistapalveluista. Kaikilla markkinoilla toimivilla yrityksillä on tarjolla kattava valikoima eri nopeudella olevia liittymiä, joten yrityskaupan osapuolten näkemyksen mukaan tällä ei ole merkitystä käytettävään markkinamäärittelyyn.

35. Mobiililaajakaistaliittymien tarjonta ja kilpailu on valtakunnallista. Ilmoittajan mukaan hinta- ja asiakasmääräkehityksen perusteella arvioituna kiinteän verkon laajakaista-asiakkaat ovat voimakkaasti siirtyneet mobiililaajakaistaan. Mobiililaajakaistojen hintataso on jo pitkään ollut alle kiinteän verkon hintatason. Ilmoittajan mukaan asiakkaat ovat viimeistään vuodesta 2007 lähtien pitäneet mobiililaajakaistaa ja DSL-laajakaistaa keskenään vaihdettavissa tai korvattavissa olevina niiden ominaisuuksien, hintojen ja käyttö-tarkoituksen perusteella.
36. Ilmoittajan mukaan nykyisessä tilanteessa kiinteän verkon laajakaista ja mobiililaajakaista ovat sekä toisiaan täydentäviä tuotteita että myös kilpai-levat keskenään yksittäisen loppuasiakkaan laajakaistakäytön tarpeista ja mieltymyksistä riippuen. Näiden palveluiden täydentävyys toistensa kannal-ta ilmenee myös siitä, että useat asiakkaat hankkivat itselleen sekä kiinteän laajakaistan että mobiililaajakaistan. Operaattorit tarjoavat asiakkailleen näitä palveluja yhdessä niin sanottuna tuplalaajakaistatuotteena.
37. Osapuolista vain DNA tarjoaa laajakaistapalveluja. PlusTV ei tarjoa kiinteän verkon laajakaistapalveluja eikä mobiililaajakaistapalveluja. Osapuolten toiminnassa ei siten ole päällekkäisyyttä laajakaistapalveluissa.
38. Ilmoittajan mukaan laajakaistaliittymien kuluttajamyynnin arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [400–500] miljoonaa euroa ja liittymiä oli yhteensä noin [2–2,5] miljoonaa. Ilmoittajan mukaan DNA:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [10–30] %. TeliaSoneran markkinaosuus oli ilmoittajan mu-kaan noin [20–40] %, Elisan noin [20–40] % ja muiden markkinatoimijoiden yhteensä noin [10–30] %.
39. Ilmoittajan mukaan kiinteän verkon kuluttajalaajakaistaliittymien myynnin arvo Suomessa vuonna 2012 oli noin [250–350] miljoonaa euroa ja määrä oli noin [1,1–1,3] miljoonaa liittymää. DNA:n markkinaosuus kiinteän verkon laajakaistapalveluissa vuonna 2012 oli [10–30] % ja suurimpien kilpailijoi-den Elisan noin [20–40] %, TeliaSoneran noin [20–40] %, sekä muiden toi-mijoiden noin [10–30] %. Ilmoittajan mukaan kiinteän verkon laajakaistapal-veluissa erityisesti TeliaSonera on vahvistanut asemiaan valokuiturat kai-suissa ja tuonut erittäin merkittävää kilpailupainetta markkinoille. Valokuitu-laajakaista mahdollistaa IPTV:n tarjoamisen, mikä ilmoittajan mukaan on omiaan vahvistamaan vahvojen IPTV-toimijoiden Elisan ja TeliaSoneran asemaa entisestään.
40. Ilmoittajan mukaan mobiililaajakaistaliittymiä oli Suomessa vuonna 2012 noin [4,5–5] miljoonaa. Liikkuvan laajakaistan (niin sanottu mokuula ja vas-taavat) liittymämäärä oli [1–1,5] miljoonaa ja myynnin arvo noin [100–200] miljoonaa euroa. Ilmoittajan mukaan DNA:n markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [20–40] %. Ilmoittaja katsoo, että Elisalla on merkittävää markkina-voimaa erityisesti mobiililaajakaistapalveluissa, jossa sen markkinaosuus vuonna 2012 oli noin [40–60] %. TeliaSoneran markkinaosuus oli noin [20–40] % ja muiden markkinatoimijoiden yhteensä noin [1–10] %.

4.3 Yrityskaupan mahdollisten kilpailuvaikutusten alustava arviointi

41. Ilmoittajan näkemyksen mukaan PlusTV:n siirtyminen DNA:n yksinomaiseen määräysvaltaan edistää kilpailua televisioliiketoiminnassa kokonaisuutena eikä järjestely johda kilpailulain tarkoittamaan tehokkaan kilpailun olennaiseen estymiseen millään merkityksellisillä markkinoilla.
42. Valtaosa viraston kuulemista markkinatoimijoista on kiinnittänyt huomiota erityisesti ilmoittajan maksutelevisiomarkkinoita ja varsinkin maksutelevisiopalveluiden vähittäismyyntiä koskeviin näkemyksiin. Yrityskaupan johdosta huolensa ilmaisseet lausunnonantajat ovat pitäneet ilmoittajan esittämää relevanttien markkinoiden määrittelyä liian laajana. Lisäksi markkinatoimijat ovat esittäneet, että kaupan osapuolten asema kyseisillä markkinoilla on huomattavasti ilmoitettua vahvempi.
43. Suuri osa viraston kuulemista markkinatoimijoista katsoo ilmoittajan esittämällä tavalla, että maksutelevisiopalveluiden markkinaa tulee tarkastella jakelualustoista riippumattomasti. Eräät lausunnonantajat ovat toisaalta esittäneet, että eri jakelualustoilla tarjottavat maksutelevisiopalvelut ovat sisällöltään ja ominaisuuksiltaan siinä määrin erilaisia, ettei niitä voida pitää kuluttajan kannalta toisiaan korvaavina. Eri jakelualustoilla tarjolla olevien maksutelevisiokanavien määrät voivat poiketa toisistaan huomattavasti, minkä lisäksi myös tarjolla olevat lisäpalvelut poikkeavat eri alustojen välillä.
44. Osa viraston selvityspyyntöön vastanneista markkinatoimijoista on esittänyt, että toisin kuin ilmoittaja katsoo, vain antenniverkossa lähetettyjä maksutelevisiopalveluita voidaan tosiasiallisesti pitää valtakunnallisina. Saatujen lausuntojen mukaan muut jakelualustat ovat käytännössä vain varsin harvalle kuluttajalle vaihtoehtoja antennille, joko teknisistä tai hintaan liittyvistä syistä. Siten eri jakelualustoilla tarjottavien maksutelevisiopalveluiden keskinäisessä korvaavuudessa on myös merkittäviä alueellisia eroja.
45. Useat viraston kuulemat markkinatoimijat ovat esittäneet, että yrityskaupan osapuolten asema maksutelevisiopalveluiden markkinoilla on jo pelkästään markkinaosuuksien valossa virastolle ilmoitettua vahvempi. Viraston saamista lausunnoissa kaupan osapuolten yhteenlasketuksi markkinaosuudeksi on varsin yhdenmukaisesti arvioitu noin 60 %, mikä on [selvästi] ilmoittajan arviota enemmän. Antenniverkon maksutelevisiopalveluissa osapuolten yhteenlaskettu markkinaosuus on [90–100] %.
46. Lisäksi eräiden markkinatoimijoiden mukaan tietyillä paikkakunnilla DNA:lle muodostuu yrityskaupan seurauksena maksutelevisiopalveluiden monopoli, sillä riippumatta siitä, vastaanottaako loppuasiakas televisiosignaalin kaapeliteitse vai antennin kautta, maksutelevisio-operaattorina on käytännössä aina DNA. Esimerkiksi IPTV-operaattorit joutuvat tällaisilla alueilla tulemaan vuokralle DNA:n verkkoon, ja jos kuluttaja haluaa käyttää maksutelevisio-

palveluita avoimen Internetin kautta (OTT), on sen käytännössä tilattava kiinteä laajakaistaliittymä DNA:lta.

47. Suuri osa viraston kuulemista markkinatoimijoista on myös tuonut esiin, että kaupan jälkeen DNA on Suomessa ainoa maksutelevisiopalveluita tarjoava toimija, jolla on mahdollisuus toimia käytännössä kaikilla eri jakelualustoilla ja niiden avulla tavoittaa kaikki televisionkatselijat valtakunnallisesti. Tämän on nähty tekevän DNA:sta yrityskaupan jälkeen käytännössä välttämättömän kauppakumppanin televisiokanavia ja kanavapaketteja tarjoaville yrityksille.
48. Lisäksi suuri osa viraston kuulemista markkinatoimijoista katsoo, että yrityskaupan seurauksena hinnat tulevat nousemaan ainakin maksutelevisiopalveluiden vähittäismyynnin markkinoilla.
49. Ilmoittaja on asiassa saatuihin lausuntoihin antamassaan vastineessa kiistänyt kaikki esitetyt väitteet ja katsoo, ettei yrityskauppa johda kilpailun olennaiseen estymiseen millään mahdollisilla relevanteilla markkinoilla Suomessa.
50. Ottaen huomioon edellä esitetyt markkinoiden rakennetta sekä yrityskaupan osapuolten ja kolmansien välistä kilpailutilannetta koskevat havainnot Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo, että yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yrityskaupan kannalta relevanteilla markkinoilla on edelleen selvítettävä.

4.4 Johtopäätös

51. Alustavan tarkastelun perusteella yrityskauppa saattaa aiheuttaa haitallisia kilpailuvaikutuksia edellä kuvatulla tavalla useilla markkinoilla. Tästä syystä on tarpeen selvittää täsmällisemmin relevanttien markkinoiden määrittelyä ja yrityskaupan kilpailuvaikutuksia näillä markkinoilla. Asiassa on aiheellista tutkia yrityskaupan kilpailuvaikutuksia yksityiskohtaisesti jatkoselvityksessä.

5. RATKAISU

52. Kilpailu- ja kuluttajavirasto ryhtyy asiassa jatkoselvitykseen, jossa tutkitaan, estääkö käsiteltävänä oleva yrityskauppa kilpailulain 25 §:ssä tarkoitetulla tavalla olennaisesti tehokasta kilpailua Suomen markkinoilla tai niiden oleellisella osalla erityisesti siitä syystä, että sillä luodaan määräävä markkina-asema tai vahvistetaan sitä.

6. SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

53. Kilpailulaki (948/2011) 21, 22, 24 ja 26 §.

7. MUUTOKSENHAKU

54. Kilpailulain 44 §:n perusteella tähän Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Lisätietoja päätöksestä antaa tutkimuspäällikkö Maarit Taurula, puhelin 029 505 3381, sähköposti etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Ylijohtaja

Timo Mattila

Tutkimuspäällikkö

Maarit Taurula